

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 11 Mart 2021
Sayı : 1657

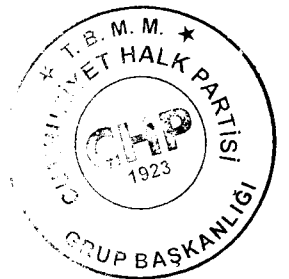
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Eşitlik Bakanlığı, Teşkilatı ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur. 09.03.2021

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	- Kadın Erkek Fırsat Eşitliği - Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	İnsan Haklarını İnceleme
Tarih :	12 Mart 2021
Esas No:	2/3473

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİGİ
11 Mart 2021
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
11 Mart 2021
No: 72632
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GEREKÇE

Eşitlik, insanın sadece insan olma sıfatından dolayı eşit haklara sahip olmasıdır. Yasa önünde eşitlik ise; kanunlar önünde eşitlik ile ifade edilir. Eşitlik ilkesi Anayasamızın 10. maddesi: *“Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.”* hükmü ile düzenlenmiştir.

Eşitlik ilkesi hususunda uluslararası mevzuatta da paralel şekilde düzenlemeler mevcuttur. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi’nin 1. maddesi *“Bütün insanlar özgür, onur ve haklar bakımından eşit doğarlar. Akıl ve vicdanla donatılmışlardır, birbirlerine kardeşlik anlayışıyla davranmalıdırlar.”* şeklinde; 7. maddesi: *“Herkes yasa önünde eşittir ve ayırım gözetilmeksizin yasa tarafından eşit korunmaya hakkı vardır. Herkes, bu Bildirgeye aykırı herhangi bir ayrımcılığa ve ayrımcı kışkırtmalara karşı eşit korunma hakkına sahiptir.”* şeklinde düzenlenmiştir. Eşitlik ilkesi herkes için ortak önem ve gerekliliğe sahiptir. Eşitlik ilkesi ile başta toplumdaki sınıf farklılıklarının ortadan kaldırılması amaçlanmakta idi. Ancak toplumdaki vatandaşların gelir düzeylerinde bulunan farklılıklar sosyal sınıfların birbirinden ayrılmasına ve uzaklaşmasına sebep olmaktadır. Yine kadınlar, erkeklere oranla dezavantajlıdır. Ülkemizde birçok kadın cinayete kurban gitmektedir, birçok alanda sırf kadın olmaları sebebiyle dışlanmaktadır. Ucuz iş gücü olarak görülmekte; fiziki, psikolojik şiddete maruz kalmaktadır. Eşitlik, herkese aynı şekilde davranmanın yanı sıra toplumdaki farklı grupların fırsat eşitliğine sahip olmalarının engellenmesidir. Eşitlik ilkesi, diğer tüm temel haklarda olduğu gibi hak sahibinin devlet ile olan ilişkisine yöneliktir. Toplumdaki eşitsizliğe karşı devlet, yasama ve yargı yoluyla zayıfları daha güçlüye karşı korumak durumundadır.

Yukarıda açıklanan hususlarla birlikte eşitlik ilkesinin yalnızca mevzuattaki düzenlemelerle korunmaya çalışılması veya bazı bakanlıklara küçük birimler oluşturulması, konuyla ilgili etkili bir koruma sağlayamamaktadır. Ülkemiz içinde yaşanan eşitsizliğe sebep olan durumların tespit edilerek değerlendirilmesi, dile getirilmesi ve engellenmesi için salt bu hususta görevli bir bakanlık kurulması gerekmektedir. İşbu kanun teklifimiz ile de ülkemizde “Eşitlik Bakanlığı”nın kurulmasının sağlanması hedeflenmektedir.

Bakanlığın teşkilatı içerisinde özellikle son dönemlerde medyaya yansıyan kadın cinayetleri, şiddet mağdurları konu edinen eşitlik ilkesini ilgilendiren davaların etkin takibi yapılacak, gerekli olduğunda mevzuat değişikliklerinde fikir belirtecek ve ülke içerisindeki hukuka güvenin artmasını sağlayacak bir hukuk kurulu öngörülmektedir. Tüm bunların yanı sıra eşitlik ilkesinin uygulanmasının sağlanabilmesi ve korunabilmesi, ihlallerin engellenebilmesi amacıyla etkin bir kampanya sunmayı amaçlayan programlar hazırlamaya değin çalışmalar yürütecek bir medya kurulu öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Kanunun amacı açıklanmıştır.

MADDE 2- Bakanlığın görevleri belirlenmiştir.

MADDE 3- Bakanlığın teşkilatı düzenlenmiştir.

MADDE 4- Bakanın görev ve yetkilerinin sınırları çizilmiştir.

MADDE 5- Yöneticilerin sorumlulukları belirlenmiştir.

MADDE 6- Bakanlığın koordinasyon ve işbirliği konusunda bakanlığın görev, yetki ve sorumluluğu belirlenmiştir.

MADDE 7- Kadroların atanmasına ilişkin düzenlemeler getirilmiştir.

MADDE 8- Bakanlık bünyesinde bir uluslararası hukuk kurulu kurularak eşitlik ilkesinin ihlali sebebiyle devam eden hukuki meselelere etkin katılım sağlanmaya çalışılmıştır.

MADDE 9- Bakanlık bünyesinde eşitlik ilkesinin topluma benimsetme etkinliğinin artırılması amacıyla bir Eşitlik Medya Kurulu kurulmuştur.

MADDE 11- Yürürlük maddesidir.

MADDE 12- Yürütme maddesidir.

EŞİTLİK BAKANLIĞI KURULMASI, TEŞKİLATI VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Görev, Teşkilat, Yönetim

Amaç

MADDE 1- Bu Kanunun amacı, Eşitlik Bakanlığı'nın kuruluşu, teşkilatı ve görevlerinin belirlenmesi ile devlet kurumlarının, özel ve tüzel kişilerin eşitlik ilkesi hususundaki eylem ve söylemlerinin düzenlenmesi, Anayasa ile güvence altına alınmış eşitlik ilkesinin uzman kişilerce korunması, yaşanan ihlallerin hem yargı yoluna hem de diğer kurum ve kuruluşlar önüne taşınması, takibi, katılımı ile eşitlik ilkesinin etkin korunması adına stratejinin belirlenmesi, devlet kurumlarının organize edilmesi ve bu amaçla koruyucu tedbirler alınmasını sağlamaktır.

Görev

MADDE 2- Eşitlik Bakanlığı'nın görevleri şunlardır;

- Eşitlik ilkesinin sağlanması, korunması, ihlallerinin engellenmesine ilişkin ve organizasyonuna ilişkin stratejinin belirlenmesi,
- Eşitlik ilkesi ihlallerinin azaltılması için gerekli tedbirleri alarak lüzumlu görülen eğitimlerin verilmesi, mevzuatın belirlenmesine katkı sağlanması, gerekli tavsiyelerde bulunulması,
- Eşitlik ilkesinin sağlanması ve korunması adına gerekli teşkilatların oluşturulması ve denetlenmesi,
- Başka bakanlıklara bağlı birimlerin eşitlik ilkesi hususunda yapacakları faaliyetlere katkı sağlanması,
- Eşitlik ihlali şüphesi bulunan vakalarda gerekli destekleri sağlamak,
- Kanun tarafından başka bakanlıklara bırakılmamış olan eşitlik ilkesine ilişkin diğer faaliyetlerin yürütülmesi,
- Eşitlik ilkesi ile ilgili teşkilatların oluşturulması, birimlerin kurulması,
- Yargıda, Kamu Denetçiliği Kurumu ve idari işlem yapmaya yetkili diğer kurumların eşitlik ilkesine ilişkin olabilecek kararlarına etkin destek ve katılım sağlamak.

Teşkilat

MADDE 3- Eşitlik Bakanlığı'nın teşkilatı, merkez teşkilatı ile taşra teşkilatından meydana gelir. Bakanlık teşkilatı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenir.

Bakan

MADDE 4 – Bakan, Bakanlık kuruluşunun en üst amiridir. Bakanlık hizmetlerinin mevzuata, genel siyasete, milli güvenlik siyasetine, kalkınma planlarına ve yıllık programlara uygun olarak yürütmekle ve Bakanlığın faaliyet alanına giren konularda diğer bakanlıklarla işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevlidir.

Bakan, yetkisi kapsamındaki faaliyet ve işlemlerinden sorumlu olup, Bakanlık merkez teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşlarının faaliyetlerini, işlemlerini ve hesaplarını denetlemekle görevli ve yetkilidir.

Yöneticilerin sorumlulukları

MADDE 5 – Bakanlık merkez teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşların her kademedeki yöneticileri yapmakla yükümlü bulundukları hizmet veya görevleri, Bakanlık emir ve talimatları yönünde, mevzuata, plan ve programlara uygun olarak düzenlemek ve yürütmekle bir üst yönetici kademeye karşı sorumludur.

Koordinasyon ve işbirliği konusunda bakanlığın görev, yetki ve sorumluluğu

MADDE 6 – Bakanlık anahizmet ve görevleriyle ilgili konularda diğer bakanlıkların ve kamu kurum ve kuruluşlarının uyacakları esasları yürürlükteki mevzuata uygun olarak belirlemekle, kaynak israfını önleyecek ve koordinasyon sağlayacak tedbirleri almakla görevli ve yetkilidir

Bakanlık, diğer bakanlıkların hizmet alanına giren konulara ilişkin faaliyetlerinde, Cumhurbaşkanınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ilgili bakanlıklara danışmak ve gerekli işbirliği ve koordinasyon sağlamaktan sorumludur.

Kadrolar

MADDE 7 – Kadroların tespit, ihdas, kullanımı ve iptali ile kadrolara ilişkin diğer hususlar Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerine göre düzenlenir.

İKİNCİ KISIM **Çeşitli Hükümler**

Eşitlik Hukuk Kurulu

MADDE 8- Bakanlık bünyesinde bir Eşitlik Hukuk Kurulu oluşturulur. Kurul bir başkan, sekiz üye ve ihtiyaç duyulan kadar gözlemciden oluşur.

Kurul aylık toplantılarında eşitlik ilkesi ile doğrudan ilişkili gördüğü davaları gündeme alır. Kurul bu davaların duruşmalarına birer adet gözlemci ile katılır. Kurulun görev ve yetkileri yönetmelik ile belirlenir.

Eşitlik Medya Kurulu

MADDE 9- Bakanlık bünyesinde bir İnsan Hakları Medya Kurulu oluşturulur. Kurul bir başkan ve sekiz üyeden oluşur.

Kurul aylık toplantılarında medya kanallarında yer alan ve eşitlik ilkesini ihlali niteliği taşıyan yayınları gündeme alır. Kurul bu yayınlarla ilgili olarak RTÜK'e tavsiye kararı verebilir. Kurulun görev ve yetkileri yönetmelik ile belirlenir.

MADDE 11- Bu Kanun yayımlandığı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 12 Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

